

Šifra tekmovalca/-ke

--

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

Tekmovalni skupini: Srednja šola A in Srednja šola B; sklopa A in B

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Čestitke za uvrstitev na državno raven tekmovanja s področja geografije. Veseli nas, da na njem sodeluješ.

Najprej prilepi svojo šifro v za to predvideni prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero, kompas, geotrikotnik ter barvice.

Naloge rešuj tako, da odgovore v sklopu A vpišeš v preglednico na ocenjevalnem obrazcu, odgovore v sklopu B pa čitljivo napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi oz. obkrožiš črko pred ustreznim odgovorom. Odgovore iz sklopa A bomo upoštevali le, če bodo zapisani v preglednici na ocenjevalnem obrazcu. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopih A in B imaš na voljo 60 minut časa.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

Šifra tekmovalca/-ke:

OCENJEVALNI OBRAZEC

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

Tekmovalni skupini: Srednja šola A in Srednja šola B; sklopa A in B

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	ODGOVOR
A	1.	1	
	2.	1	
	3.	1	
	4.	1	
	5.	1	
	6.	1	
	7.	1	
	8.	1	
	9.	1	
	10.	1	
		10	

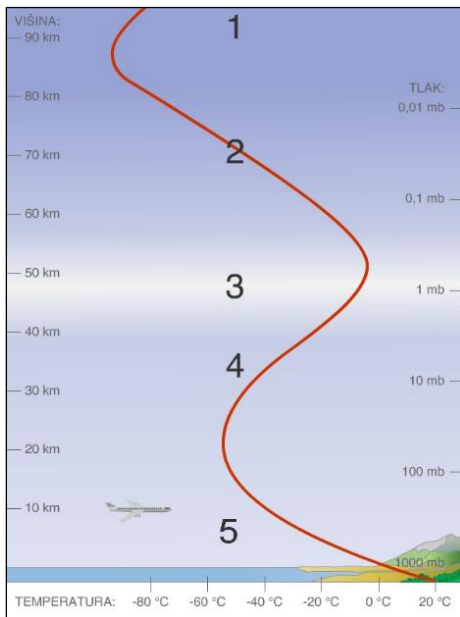
SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	DOSEŽENO ŠT. TOČK
B	11.	1	
	12.	3	
	13.	1	
	14.	1	
	15.	1	
	16.	2	
	17.	1	
	18.	2	
	19.	1	
	20.	1	
	21.	1	
	22.	1	
	23.	1	
	24.	1	
	25.	1	
	26.	1	
		20	

SKLOP A (10 točk)

Pri nalogah od 1 do 10 v sklopu A izberi pravilni odgovor in črko pred njim zapiši na ocenjevalni obrazec. Slike 1–6 pripadajo nalogam v sklopu A.

1. Ozračje sestavljajo različno poimenovane plasti. Stratosfera je na sliki 1 označena s številko:

- a) 1.
- b) 2.
- c) 3.
- d) 4.
- e) 5.

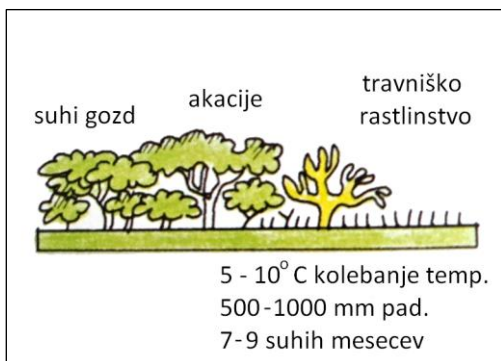

Slika 1: Plasti ozračja.

Vir: Kralj Sreša, M., Jeršin Tomassini, K., Nemec, L. (2024). Geografija 1. E-šolska torba. <https://etorba.sio.si/etorba/sl/books/7/read/page-09.xhtml#m108310>

2. Tip rastlinstva na sliki 2 predstavlja:

- a) tropski monsunski gozd.
- b) svetli tropski gozd.
- c) grmovno savano.
- d) suho savano.
- e) tipično mediteransko rastlinstvo.

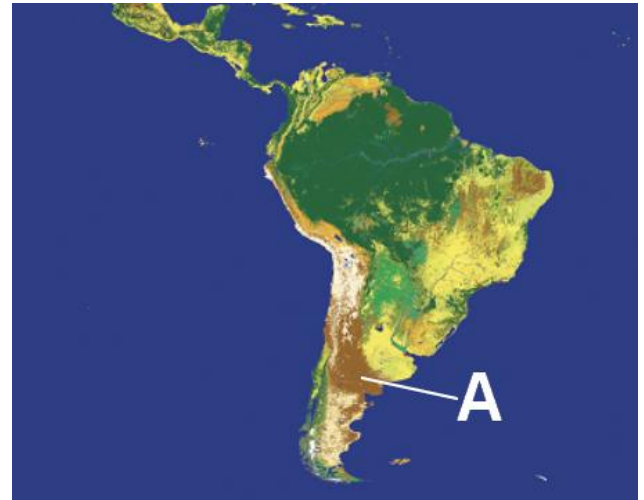

Slika 2: Izbrani tip rastlinstva.

Vir: Kunaver, J., Drobniak, B., Klemenčič M., M., Lovrenčak, F., Luževič, M., Pak, M., Senegačnik, J., Buser, S. (2001). Obča geografija za 1. letnik srednjih šol. DZS.

3. Slika 3 na s črko A označenem mestu prikazuje pokritost tal Južne Amerike (pa tudi večjega dela Srednje Amerike) s/z:

- a) drevesi.
- b) travo.
- c) grmičevjem.
- d) obdelovalnimi površinami.
- e) brez pomembnejšega rastlinstva.

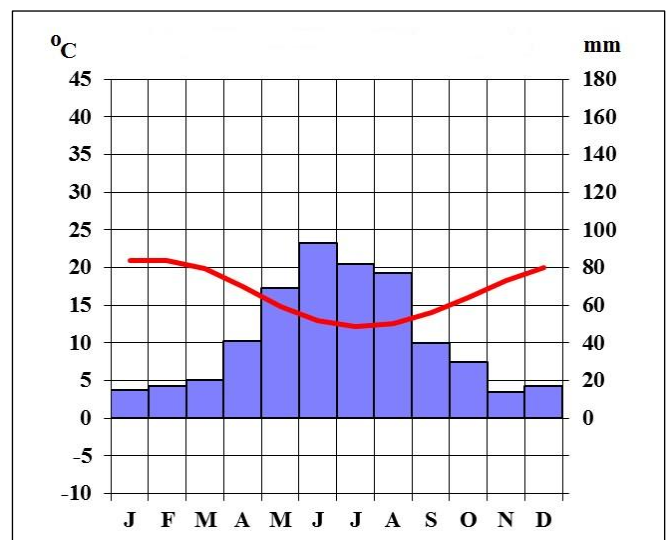
Slika 3: Pokritost tal Južne in Srednje Amerike.

Vir: ESA. Landcover 2010.

https://www.esa.int/ESA_Multimedia/Images/2014/10/Land_cover_2010

4. Izberi tip podnebja, ki ga prikazuje slika 4.

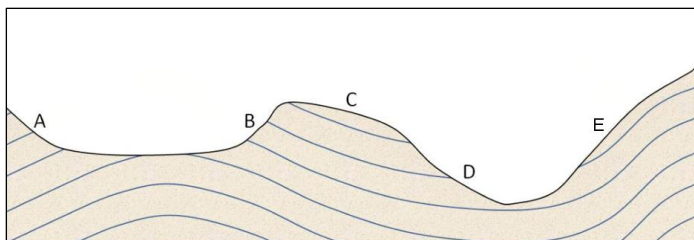
- a) Savansko.
- b) Sredozemsko na južni poluti.
- c) Polpuščavsko.
- d) Oceansko.
- e) Celinsko na severni poluti.

Slika 4: Klimogram

5. Na katerem mestu (glej s črkami označene lokacije na sliki 5) se lahko najverjetneje pojavi skalni podor na t. i. neskladnem pobočju?

- Na mestu A.
- Na mestu B.
- Na mestu C.
- Na mestu D.
- Na mestu E.

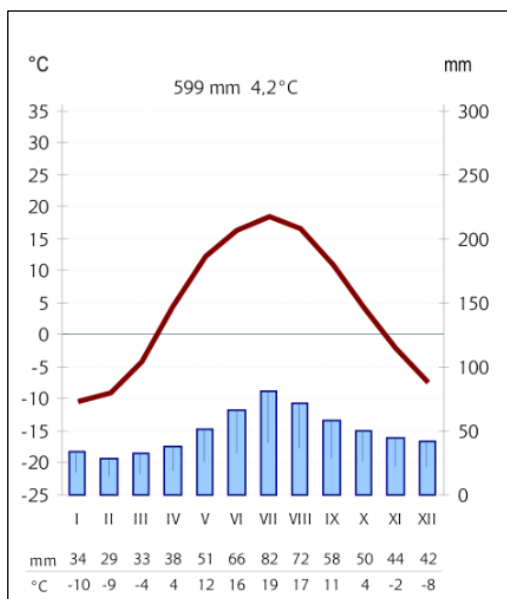

Slika 5: Sistem sinklinal in antiklinal.

Vir: Igeo, 2025.

6. Klimogram na sliki 6 prikazuje značilnosti podnebja mesta:

- Vancouver.
- New York.
- London.
- Moskva.
- Sapporo.

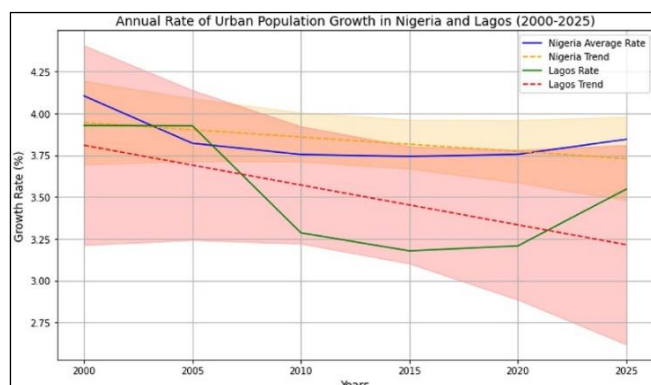

Slika 6: Klimogram

Vir: <https://commons.wikimedia.org/wiki/>

7. Katera trditev opisuje trend gibanja števila urbanega prebivalstva v Lagosu?

- Rast urbanega prebivalstva se je zmanjšala zlasti po letu 2020.
- Med letoma 2005 in 2015 je urbano prebivalstvo v Lagosu še naprej hitro naraščalo, čeprav se je rast med obdobjema 2005–2010 in 2010–2015 nekoliko upočasnila.
- Od 2005 do 2025 se je rast vseskozi zmanjševala, a je bila še vedno zmerna.
- Leta 2000 je bila rast urbanega prebivalstva v Lagosu višja kot v Nigeriji.
- Največja razlika v hitrosti rasti urbanega prebivalstva med Lagosom in Nigerijo je bila leta 2010.

Slika 7: Rast števila urbanega prebivalstva v Nigeriji in Lagosu.

Vir: Dossa KF, Miassi YE, Bakary S and Ogou FK (2025). Drowning in urban growth: rethinking flood resilience and spatial equity in Lagos, Nigeria. *Front. Sustain. Resour. Manag.* 4:1659930. doi: 10.3389/fsrma.2025.1659930.

8. Na sliki 8 je:

- Triglavski ledenik.
- Ledenik pod Kaninom (Kaninski led).
- Ledenik pod Skuto.
- Ledenik pod Savinjsko Rinko.
- Ledenik pod Jalovcem (Ozebnik).

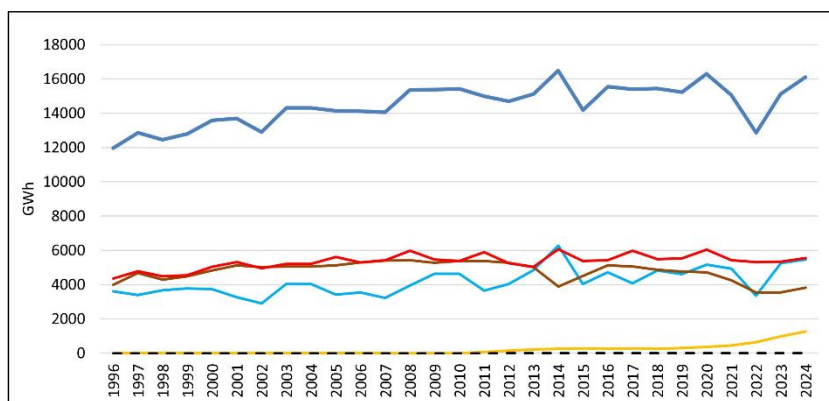
Slika 8: Slovenski ledenik

9. V Sloveniji je kar nekaj visokogorskih jezer, ki so nastala večinoma na karbonatnih kamninah. Kaj je omogočilo njihov nastanek?

- a) Večinoma so delo človekovih rok, saj je potreboval vodo za različne gospodarske namene.
- b) Zaradi ledeniškega delovanja so se v kotanjah nabrale plasti manj prepustnih ali neprepustnih usedlin.
- c) Nastala so zaradi velike količine padavin, saj voda kljub prepustni podlagi ne more sproti odteči.
- d) V dnu jezerskih kotanj se je nabrala debelejša plast prsti, ki zadržuje vodo.
- e) Gre za poseben tip apnenca, ki hitro razpada in sproti zamaši razpoke v kamnini.

10. Proizvodnjo katerih vrst elektrarn prikazuje rumena črta na sliki 9?

- a) Elektrarn na biomaso.
- b) Plinskih elektrarn.
- c) Hidroelektrarn.
- d) Sončnih elektrarn.
- e) Vetrnih elektrarn.

Slika 9: Proizvodnja električne energije v Sloveniji.

Vir: SiStat. Proizvodnja električne energije po vrstah elektrarn.
<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H029S.PX>.

SKLOP B (20 točk)

11. Preglednica 1 kaže različne gladine morja ob različnem dvigu morja in različnih plimah. Obkroži dve trditvi, ki pomenita, da bo morje ob opisani gladini poplavljalno (točka poplavljanja nižjih predelov je pri vodostaju 300 cm). (1 točka)

- a) Morje bo poplavljalno v vseh navedenih primerih že pri dvigu morske gladine za 50 cm.
- b) Morje bo poplavljalno v primeru dviga morske gladine za 50 cm in če bo hkrati nastopila srednja plima.
- c) Morje bo poplavljalno v primeru dviga morske gladine za 50 cm in če bo hkrati nastopila višja, visoka ali izjemna plima.
- d) Morje bo poplavljalno (ne glede na višino plime) v primeru dviga morske gladine za 100 cm.
- e) Morje že sedaj poplavlja v primeru višje plime.

Višine gladine morja	Zdaj	Dvig za 50 cm	Dvig za 100 cm
srednja višina gladine morja (cm)	218	268	318
srednja plima (+30 cm) (cm)	248	298	348
višja plima (+60 cm) (cm)	278	328	378
visoka plima, sedanje vsakoletne poplave (+115 cm) (cm)	333	383	433
izjemna plima, sedanje izjemne poplave (+179 cm) (cm)	397	447	497

Preglednica 1: Višina gladine morja danes in ob predvidenem dvigu

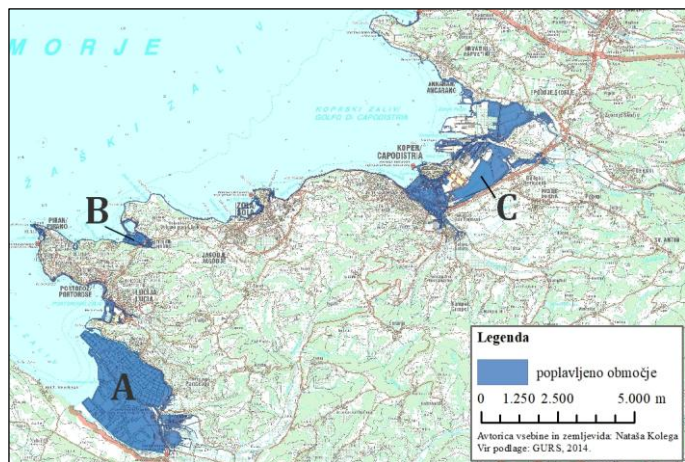
Vir: Brečko Grubar, V., Kovačič, G., Kolega, N. (2019). Podnebne spremembe vplivajo na pogostejše poplave morja. *Geografija v šoli*, 27(3), 30–34. [GeografijaVSoli3 2019.pdf](#)

12. Napiši uradno poimenovanje na sliki 1 označenih območij, ki bi bila poplavljenjena ob izjemni poplavi, do katere bi prišlo ob zapisanih pogojih. (3 točke)

A: _____

B: _____

C: _____

Slika 1: Poplavljenno območje v primeru dviga srednje višine morja za 100 cm in ob močnejši plimi.

Vir: Brečko Grubar, V., Kovačič, G., Kolega, N. (2019). Podnebne spremembe vplivajo na pogostejše poplave morja. *Geografija v šoli*, 27(3), 30–34. [GeografijaVSoli3 2019.pdf](#)

13. Voda iz kraških podmorskih izvirov pri Izoli se turbulentno meša z morsk vodo. Navedi razlog za takšno mešenje in pojasni, zakaj je to mešanje najmočnejše zgodaj spomladi (marca)? (1 točka)

Odgovor:

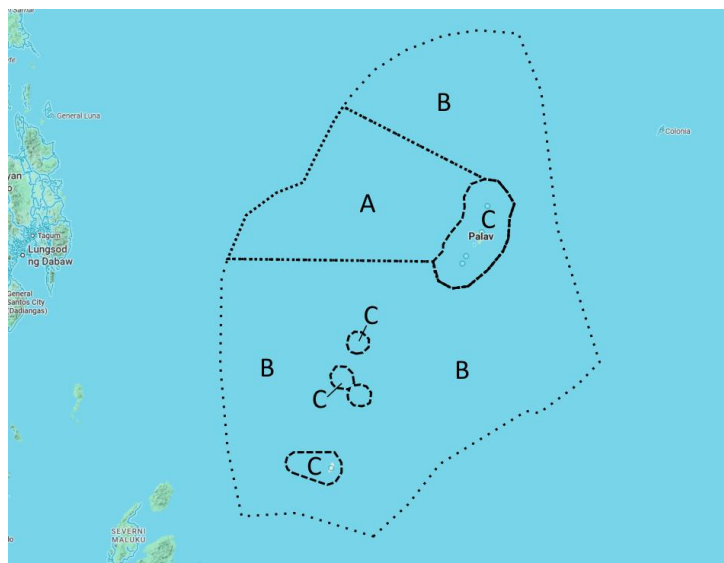
14. Na sliki 2 z znakom X označi območje podmorskih termalnih izvirov pod delovnim imenom Ronek. (1 točka)

Slika 2: Zemljevid obalnega območja med Strunjanom in Izolo

15. Katera črka na sliki 3 označuje območje Palavskega narodnega morskega rezervata? (1 točka)

- a) Črka A.
- b) Črka B.
- c) Črka C.

Slika 3: Palav
Vir: Google maps.

16. Navedi državo in dva primera, ki kažeta današnji odnos med državo, pod katero je nekdaj spadalo otočje Palav, in sedaj samostojno državo Palav? (2 točki)

Odgovor:

17. Obkroži območje na Antarktiki, ki ga obišče največ turistov. (1 točka)

Slika 4: Antarktika

Vir: Wikipedia.

18. Pojasni negativni posledici turističnega obiska Antarktike. (2 točki)

Odgovor:

19. Opisi proces, kako fitoplankton tvori oz. gradi kompleksne organske snovi v morju. (1 točka)

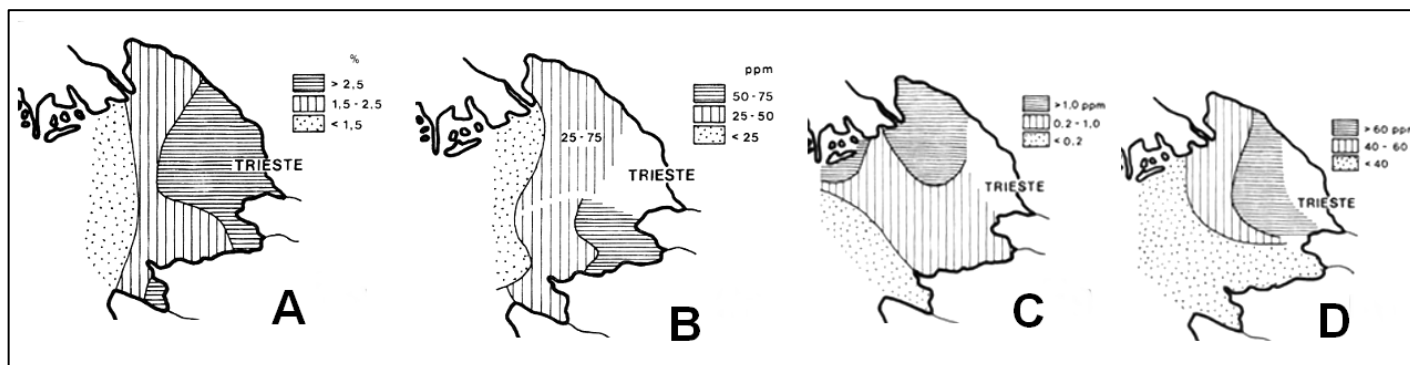
Odgovor:

20. Zakaj je prišlo zlasti do leta 2009 v slovenski del Tržaškega zaliva s kanalizacijo sorazmerno veliko slabo očiščenih komunalnih odplak? (1 točka)

Odgovor:

21. Kateri zemljevid (A, B, C ali D) na sliki 5 prikazuje obremenitev Tržaškega zaliva z živim srebrom (Hg)? (1 točka)

- a) Slika A.
- b) Slika B.
- c) Slika C.
- d) Slika D.

Slika 5: Onesnaženost Tržaškega zaliva.

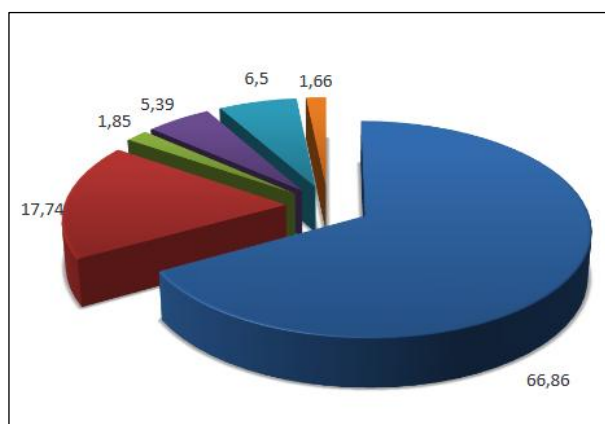
Vir: Bajt, O., Kovač, N. (2018). Biogeokemijske značilnosti in onesnaženost slovenskega morja. Geografija stika Slovenske Istre in Tržaškega zaliva. *GeograFF*, 12, 115–121 in 125–131. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/54/117/2580>

22. V Obalno-kraški statistični regiji so v letu 2004 v strukturi delovnih mest, bistveno bolj kot v slovenskem povprečju, prevladovala storitvene dejavnosti (71,1 %; slovensko povprečje 57,7 %). Navedi enega od vzrokov. (1 točka)

Odgovor:

23. V Obalno-kraški statistični regiji je v strukturi rabe zemljišč (2018) poudarjena vloga intenzivne rabe zemljišč oz. intenzivnih nasadov (slika 6). Kolikšen delež rabe zemljišč so zavzemali trajni nasadi? (1 točka)

- a) 17,74 %.
- b) 1,85 %.
- c) 5,39 %.
- d) 6,5 %.

Slika 6: Struktura rabe zemljišč (%) v Obalno-kraški statistični regiji

Vir: Černe S., Kušar, S. (2018). Regionalni razvoj Obalno-kraške statistične regije in ocena stopnje litoralizacije. Geografija stika Slovenske Istre in Tržaškega zaliva. *GeograFF*, 12, 193–204 in 215–217. <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/54/117/2580>

24. Kaj je bila temeljna slabost leta 1876 zgrajene železnice med Divačo in Puljem z vidika navezave obalnih krajev današnje slovenske Istre na železniško povezavo Dunaj – Trst? (1 točka)

Odgovor:

25. V začetku 20. stoletja je delovala tudi železniška povezava med Trstom in Porečem. Navedi dve imeni za to progo. (1 točka)

Odgovor: _____

26. Kateri je bil ključni vzrok, da je v zgodnjem obdobju obstoja železniške povezave med Trstom in Porečem med Piranom in Lucijo vozil trolejbus, od leta 1912 do leta 1953 pa tramvaj? (1 točka)

Odgovor:
